

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY (PPLY)
PL 3000
90014 Oulun yliopisto

9.12.2011

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, ympäristövastuualue

PL 293
90101 Oulu
kirjaamo.pohjois@avi.fi

Hakija:
Rasepi Oy

Asia:
Kontiosuon turvetuotantoalueen ympäristölupa ja toiminnanaloittamislupa,
Kuusamo

Viite:
PSAVI/27/04.08/2011

Mielipide Kontiosuon turvetuotantoalueen ympäristölupa ja toiminnanaloittamislupahakemuksesta

PohjoisPohjanmaan ympäristökeskuksen työryhmän muistiossa *Turvetuotantoalueen lupahakemuksen luontoselvitykset* todetaan: ”*Luontoselvityksessä on kiinnitettävä huomiota menetelmän oikeellisuuteen (esim. oikea selvitysajankohta, otosten määrä, teknisesti oikea suoritus, lajiston tuntemus). Nämä on otettava huomioon jo työn suunnitteluvaiheessa. Selvityksen tekijän on oltava aiheeseen perehtynyt, kokenut ja soveltuvan koulutuksen saanut. Tekijän on tunnettava hyvin kohteensa kasvi- ja eläinlajit, luontotyypit ja suoyhdistymätyypit sekä osattava ilmaista tulokset selkeästi. Selvityksessä painopiste on niissä kohteissa, jotka ovat keskeisiä alueen luonnon monimuotoisuuden ilmentäjiä ja joihin kohdistuvia turvetuotannon vaikutuksia halutaan selvittää.*”

Mainitut asiat eivät täyty Metsäpalvelu Salmelan Kontiosuon turvetuotantoon suunnitellulta alueelta toukokuussa 2011 tekemässä luontoselvityksessä (ympäristölupahakemuksen liite 06.06.2011). Etenkin linnustaselvitys on edelleenkin lupahakemuksen kompastuskivi, kuten oli vuoden 2004 hakemuksessa, jolloin sitä ei ollut lainkaan. Hakija ei ole suhtautunut kohteen luonnon selvittämiseen riittävän vakavasti, kun tietoa on annettu vasta lisäselvityspyynnön jälkeen ja silloinkin puutteellisena kuten Metsäpalvelu Salmelan raportti osoittaa. Ei voi olla mahdollista, että kohteesta löytyy toukokuussa 10.5. ja 31.5. vain neljä lintulajia ja alueen liepeiltä varis ja harakka, jos myöhemmin samana kesänä aluetta kartoittanut Lapin Vesitutkimus Oy löytää alueelta ja sen reuna-alueilta 55 (39 + 16) lintulajia ja keskimäärin 142 paria neliökilometriltä! Lapin Vesitutkimuksen linnustaselvityksen (Rasepi Oy/Kontiosuon linnustaselvitys 2011) vain supistetun kahden kerran laskennan

tuloksetkin jo osoittavat, että Etelä-Kuusamon Kontiosuo on todellisuudessa linnustoltaan rikkaampi kuin tähän mennessä tehdyt selvitykset antavat ymmärtää, eikä jo pelkästään sen vuoksi sovellu suunniteltuun turpeenottoon. Metsäpalvelu Salmelan saman vuoden toukokuussa tekemästä puutteellisesta selvityksestä johtuen linnuston kartoitus jää pahasti keskeneräiseksi, koska seuraava tutkija saapuu alueelle myöhässä eli vasta 22.6., jolloin lintujen kiihkein muutto- ja pesimäaika on ohi. Saman tutkijan toinen, reilun parin viikon päähän sijoittunut myöhempi käynti (8.7.) tuo tuskin uutta tietoa alueella vallinneesta linnustosta, havaintoja kylläkin. Nyt jää selvittämättä, mitä lintuja on paikalla tärkeimpään aikaan eli keväällä ja alkukesästä toukokuusta kesäkuun puoliväliin. Samoin jää selvittämättä turvetuotantoon suunnitellun alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan lammien keväinen vesilinnusto, mikä olisi tullut laskea kaksi kertaa toukokuussa sekä myöhemmin poikuevaiheessa. Niin ikään sulkimisajan linnusto sekä alueen merkitys petolintujen saalistusalueena jää kysymysmerkiksi. Lapin Vesitutkimuksen mukaan Kontiosuolta löytyy kolme uhanalaisuusluokituksen mukaista vaarantunutta (VU) lintulajia eli pohjansirkku, selkälokki ja keltävästäräkki ja kolme silmälläpidettävää (NT) lajia eli niittykirvinen, teeri ja punajalkaviklo. Samoin alueelta löytyy EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja: liro, laulujoutsen, kalatiira, teeri ja kurki sekä Suomen vastuulajeista pikkukuovi, liro, valkoviklo, kuovi, leppälintu, mustaviklo, laulujoutsen, kalatiira, teeri ja selkälokki. Lisäksi Sakari Rehell havaitsi alueella 18.7.2004 valtakunnallisesti silmälläpidettävät (NT) riekon, suokukon ja jänkäsirriäisen (Rehell 2004). Paikallisten ihmisten havaintoja edellä mainituista linnuista on mm. tieto, että lammella on pesinyt ”iät ajat” joutsenpari. Myös kurjen tiedetään pesivän säännöllisesti suunnitellun tuotantoalueen keski- ja eteläosissa. Sen vuoksi paikalliset ihmiset ovat pyrkineet välttämään kulkua alueella kyseiseen aikaan. Viimeisin tieto kurjen pesinnästä on paikallisten hillastajien havainto heinäkuulta 2010. Samoin alueen yläpuolella on nähty joka kesä tunnistamattomiksi jääneitä petolintuja. Tänä syksynä alueella liikkuneet karpalon poimijat (tänä syksynä erittäin hyvä sato sekä pientä että isoa karpaloa) havaitsivat neljän kuukkelin parven suunnitellun turvetuotantoalueen pohjoisreunalla. Kontiosuolla havaittu punajalkaviklo (NT) on harvinainen koko Kuusamossa, koska esim. muualla koko Kuusamon alueella tehtiin kyseisestä lintulajista v. 2009 vain yksi havainto, v. 2010 neljä havaintoa ja tänä vuonna myös vain yksi havainto. Näistäkin vuoden 2010 havainnoista kaksi havaintoa lienee koskenut samaa yksilöä. Kontiosuolle suunnitteilla oleva turpeenotto sijoittuu merkittävälle lettojen ja avovetisten rimpien aapasuolle, jonka linnusto on arvokas ja monipuolinen. Alue on lintujen tärkeää pesimä- ja ruokailualueita, jossa viihtyvät useat harvinaiset ja uhanalaiset lintulajit. Pelkästään jo linnustosta tehtyjen havaintojen perusteella alue ei sovellu aiottuun turvetuotantotarkoitukseen.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Esa Aalto

puheenjohtaja

Ari-Pekka Auvinen

suojelutoimikunnan puheenjohtaja